

E.S. IRENY COMAROVSKI,
ambasadoarea
României –
în vizită
la comunitatea
din Debrețin

Așa cum am menționat anterior, E.S. **IRENY COMAROVSKI**, ambasadoarea României în Ungaria, a onorat cu prezența lucrările consfătuirii de la Debrețin. În scurta sa alocuțiune, Excelența Sa și-a exprimat satisfacția că a putut participa la cinstirea, în cadrul reuniunii, a memoriei academicianului Cajal pe care l-a cunoscut cu mai multe prilejuri și a cărui personalitate i-a lăsat amintiri de neuitat. Atât în cadrul acestui scurt cuvânt, cât și la întâlnirea cu conducerea MAZSIHISZ și a comunității din Debrețin - la care, din partea română, au participat dr. **Aurel Vainer**, președintele F.C.E.R., și ing. **Felix Koppelman**, președintele comunității din Oradea - E.S. **Ireny Comarovski** a subliniat importanța reuniunii, a întâlnirii dintre cele două comunități care contribuie la întărirea bunelor relații dintre cele două țări, iar reprezentanții comunităților din Ungaria s-au angajat să sprijine, împreună cu majoritatea societății ungare, aderarea României la U.E.

**Trăim
într-o lume
în care
toleranța...
este
un termen
abia
acceptat**

Episcopul László Tökés a fost unul dintre beneficiarii Premiului „Toleranță”, acordat neevreilor la consfătuirea comunităților evreiești de la Debrețin. Am vrut să aflăm opinia domniei-sale despre această distincție.

- Ce a însemnat pentru dvs. acest premiu?

- Este o mare cinste și mă bucur că relațiile mele diplomatice cu comunitatea evreiască au căpătat o dimensiune atât de umană. Faptul că s-a considerat că merit această distincție se datorează relațiilor mele personale cu această comunitate. Pe de altă parte, constat cu tristețe că trăim într-o lume în care mai trebuie recompensată toleranța. Este de parcă cineva ar fi fost premiat pentru onorabilitatea lui. A fi tolerant ar trebui să fie sentimentul firesc, de la sine înțeles, al oamenilor, dar cred că și premiul ce poartă acest nume ne va conduce către o lume în care toleranța, onoarea, iubirea aproapelui vor fi sentimente firești care nu vor trebui premiate și doar contrariul acestora va trebui să fie înfierat.

- Cum apreciați manifestarea din ce în ce mai puternică a ecumenismului?

- Ecumenismul este o noțiune ce aparține sferei stabilirii de raporturi a bisericii creștine, dar bineînțeles că există un ecumenism care se extinde la toate religiile. Această manifestare este încă destul de neobișnuită, practică doar de liderii religiilor și cunoscută doar în contextul întâlnirii lor la Vatican. Mă bucur în mod deosebit că aici, în Transilvania, și iată că și în Debrețin, sau înainte, la Timișoara, ecumenismul a depășit cadrul religios creștin și s-a extins și asupra relațiilor cu evreimea. Cred că, în acest domeniu, suntem cu mult înaintea altor țări. Doresc ca ecumenismul să se generalizeze în Europa secolului XXI.

- Vă mulțumesc pentru acest interviu.

Interviu cu Episcopul
LÁSZLÓ TÖKÉS

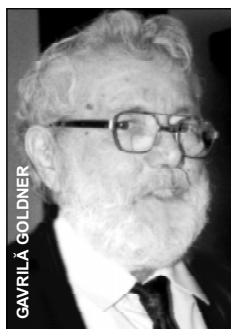

EVA GALAMBOS

Viața evreiască din Cluj –
în filme

Sculptorul Egon Marc Löwith - „brand“-ul comunității

Sub titlul „Cluj - o comunitate cu istorie și prezent“, președintele, dr. **GAVRILA GOLDNER**, a preferat să arate publicului două scurt-metraje în locul unei simple prezentări a comunității sale. El a ales dintre zecile de filme ale emisiunii „Shalom“, realizate de Andreea Ghiță, o peliculă dedicată pictorului și sculptorului Egon Marc Löwith și secvențe din

viața comunității de pe malurile Someșului. Egon Marc Löwith, așa cum apare și în cuprinsul acestui film, este un artist de o sensibilitate aparte, care a reușit, după mai bine de 50 de ani, să surprindă în imagini durerea și tragismul lagărelor de concentrare naziste în care a fost deportat. Autoarea filmului surprinde în opera lui Löwith la prima vedere elemente marginale, dar care sunt definitorii pentru universul concentraționar: prima noapte în lagăr, tunderea perciunilor copiilor din familiile religioase, pasul care precede moartea. Filmul a fost premiat la o competiție internă dedicată filmelor de televiziune. Cea de-a doua peliculă reunește momente de la sărbători, evenimente locale, comemorări, surprinde tinerii și vârstnicii din comunitate cu viața lor cotidiană... Președintele comunității evreilor din Cluj-Napoca, prof. dr. Gabriel Goldner a completat imaginile cu o prezentare a vieții de azi a comunității care a contribuit, în timp, la dezvoltarea orașului de pe Someș. Activități, sărbători, sub-redacție a revistei noastre, cantină, O.T.E.R., voluntariat în sprijinirea celor vârstnici, asistență socială au fost prezentate toate, în detaliu, pentru publicul interesat să cunoască realități din comunități-surori.

În ultima zi a consfătuirii, dedicată opiniilor exprimate de liderii comunităților participante, din partea României au luat cuvântul ing. **IONEL SCHLESINGER**, președintele comunității din Arad, și dr. **AUREL VAINER**, președintele F.C.E.R. Președintele arădean a revenit la o idee, prezentată și în urmă cu un an, legată de cuvântul **toleranță** (în sintagma Premiul pentru Toleranță acordat neevreilor), al cărui conținut ar putea fi interpretat și negativ, în sensul că evreii sunt un popor tolerat. De aceea, el a propus găsirea unei alte denumiri.

Vorbitorul și-a manifestat, de asemenea, nemulțumirea față de afirmațiile episcopului László Tökés, care a vorbit despre evreii din Ardeal ca fiind evrei maghiari. „Nu suntem de acord cu această

„Suntem evrei – buni cetățeni ai țărilor în care trăim“

apreciere, noi nu suntem evrei maghiari sau români, ci buni cetățeni ai țărilor în care trăim“, a declarat Ionel Schlesinger.

Referindu-se la tematica reuniunii, el a propus pentru viitor să se dea o pondere mai mare subiectelor de actualitate. „Să ne gândim mai mult la viitor, deoarece aceasta este sarcina unui lider de comunitate“ - a spus el, atrăgând atenția asupra necesității menținerii comunităților, în condițiile în care multe familii revin din Israel. „Cu cât suntem mai puțini, cu atât rolul nostru în oraș este mai mare, de aceea trebuie să ne dezvoltăm relațiile, care ajută și orașul, și să ne menținem «brandul» nostru, care este foarte bun“, a spus vorbitorul.

Ionel Schlesinger a atras atenția asupra necesității promovării imaginii Israelului și combaterii antisemitismului, obiective pe care și le-a propus revista „Shalom“ a comunității arădene.

Acord-cadru între F.C.E.R. și MAZSIHISZ

În cuvântul său, dr. **AUREL VAINER** a subliniat importanța acestei consfătuirii, reflectată și prin participarea unei delegații românești la cel mai înalt nivel. El a arătat că a avut convorbiri atât cu conducerea comunității evreiești din Debrețin, cât și cu cea a MAZSIHISZ. S-a stabilit, printre altele, ca cele două federații să încheie un acord-cadru de colaborare, iar apoi să se pregătească o înțelegere de colaborare între comunitățile evreiești din Slovacia, Ungaria și România, care să intre în vigoare o dată cu aderarea țării noastre la U.E. Președintele F.C.E.R. a invitat partea ungară să folosească noua casă de odihnă de la Cristian. Menționând aceste înțelegeri, domnia-sa a subliniat că a colabora la nivel național nu înseamnă a opri relațiile directe dintre comunități. El a vorbit și despre extinderea colaborării cu comunitățile de dincolo de Carpați și a sugerat utilizarea *network*-ului relațiilor bilaterale dintre comunități pentru dezvoltarea relațiilor economice bilaterale. Dr. Aurel Vainer a considerat deosebit de semnificativă participarea a doi ambasadori la această reuniune - al Israelului și al României. Prin prezența la această conferință, E.S. Ireny Comarovski a dovedit că are sentimente de stimă și considerație pentru evreii, a remarcat domnia-sa. În continuare F.C.E.R. va fi prezentă la Debrețin, unde a constat o atmosferă

evreiască autentică, aceasta datorită și sprijinului acordat de Universitatea Rabinică din Budapesta, de rectorul ei, Rabinul Schöner Alfred. În acest context, președintele F.C.E.R. a făcut apel la Corpul Rabinic al Ungariei, de a acorda sprijin pentru a duce mai departe viața religioasă a evreilor, inclusiv în comunitățile din țara noastră, numărul oficanților de cult fiind redus. Președintele F.C.E.R. a considerat, de asemenea, utilă transmiterea experienței evreilor din Ungaria în ce privește viața în Uniunea Europeană în perspectiva aderării României, în 2007. În ce privește orientarea tematică a consfătuirii de la Debrețin, după opinia sa, axa principală a discuției ar trebui să o constituie ce înseamnă a fi evreu și a duce o viață comunitară în U.E. Președintele F.C.E.R. i-a felicitat pe organizatori, a mulțumit pentru invitația de a participa și a invitat din nou pe cei prezenți să vină în număr mare la „EUROIUDAICA“ de la Sibiu, care va avea loc în luna mai 2007.

La încheierea lucrărilor consfătuirii, **HALMOS SÁNDOR**, directorul executiv al comunității din Debrețin, a subliniat că inițiativa de acum opt ani, de a invita comunitățile mici de dincolo de granițe, pentru a cunoaște problemele lor și a le sprijini, a dat roade. Foarte multe dintre acestea se confruntă cu probleme materiale, dar și cu caracter religios, din lipsa oficanților de cult. Referindu-se la unele chestiuni de ordin halahic ridicate de vorbitori (căsătorii mixte, convertiri etc.), Halmos a precizat că forumul de la Debrețin nu este în măsură să le soluționeze. El a anunțat și tematica pentru consfătuirea din 2007 - **Sinagoga și rugăciunile**. La rândul său, **WEISZ PÉTER**, președintele comunității, a subliniat că obiectivul principal al acestor întâlniri este de a oferi participanților posibilitatea unor momente de viață religioasă și de cunoaștere reciprocă.

Seară de gală pentru artiști și public

Gazdele consfătuirii au oferit participanților și momente de destindere. Astfel, după Havdala - despărțire de Șabat prin rugăciune și lumină -, ei au avut parte de un spectacol la care am surprins ochi înălțimi și au răsunat puternice aplauze. Protagonista serii a fost actrița și cântăreața **Kishonti Ildikó**, recompensată cu o distincție a consfătuirii, în compania actorului **Cserhalmi György**, laureat al Premiului Kossuth, cea mai înaltă distincție de stat oferită artiștilor din Ungaria. **Kishonti Ildikó** a interpretat dintr-un repertoriu vast care a cuprins șansonete, fragmente din arii de operetă și din musicaluri. *Lacrimile publicului s-au ascuns discret la „Idișe mame“, iar nostalgia i-a cuprins pe cei prezenți atunci când energica actriță a interpretat un fragment din „Scripcarul pe acoperiș“ și melodia „Ierusalaim șel Zahav“, a autoarei israeliene Naomi Shemer.*

Pagini și fotografii realizate de
EVA GALAMBOS
și LUCIANA FRIEDMANN